

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้จะเป็นการเสนอผลการวิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 เกี่ยวกับลักษณะความเป็นพลเมืองดี โดยวิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตรจาก หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 คู่มือ และแผนการสอน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ว่ามีเนื้อหาที่กล่าวถึง ลักษณะความเป็นพลเมืองดี อย่างไร และมากน้อยเพียงใด

ข้อตกลงเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้คำย่อแทนข้อความต่อไปนี้

1. ประเภทเนื้อหาสาระ 1, 2, 3, ..., 7 หมายถึง การแบ่งลักษณะของเนื้อหาสาระออกเป็น 7 ประเภท เพื่อให้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

- 1.1 ประเภทเนื้อหา 1 หมายถึง ข้อเท็จจริง และความรู้ธรรมดา
- 1.2 ประเภทเนื้อหา 2 หมายถึง ความคิดรวบยอด
- 1.3 ประเภทเนื้อหา 3 หมายถึง หลักการ
- 1.4 ประเภทเนื้อหา 4 หมายถึง การแก้ปัญหา
- 1.5 ประเภทเนื้อหา 5 หมายถึง การคิดสร้างสรรค์
- 1.6 ประเภทเนื้อหา 6 หมายถึง ความสามารถและทักษะทางกาย
- 1.7 ประเภทเนื้อหา 7 หมายถึง เจตคติ และค่านิยม

2. พฤติกรรมที่พึงมีต่อ ก, ข, ค, หมายถึง การแบ่งพฤติกรรมของลักษณะความเป็นพลเมืองดี ออกเป็น 3 ประเภท เพื่อให้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

- 2.1 พฤติกรรมที่พึงมีต่อ ก. หมายถึง ตนเอง
- 2.2 พฤติกรรมที่พึงมีต่อ ข. หมายถึง ผู้อื่น
- 2.3 พฤติกรรมที่พึงมีต่อ ค. หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่ไม่มีชีวิต และ

สถาบันทางสังคม

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้จะเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 เสนอเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี ที่ปรากฏในหลักสูตร คู่มือครู และแผนการสอน ทุกกลุ่มประสบการณ์ โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 จัดลำดับลักษณะความเป็นพลเมืองดี ในแต่ละแหล่งข้อมูล โดยพิจารณาจากความถี่ของข้อมูล ดังนี้

- 2.1 จากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
- 2.2 จากคู่มือครูและแผนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
- 2.3 จากคู่มือครูและแผนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตอนที่ 3 แสดงประเภทของเนื้อหาสาระ และประเภทของพฤติกรรมที่พึงมีของลักษณะความเป็นพลเมืองดี โดยใช้ค่าความถี่

ในแต่ละตอนจะใช้การบรรยายประกอบตารางแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1

จำนวนเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี

1. ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
2. ในคู่มือครูและแผนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. ในคู่มือครูและแผนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตารางที่ 1 ลักษณะความเป็นพลเมืองดี ที่วิเคราะห์จากเนื้อหาในหลักสูตร
ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	กลุ่มประสบการณ์					รวม	ร้อยละ
	ทักษะ	สทน.	สปร.	การงาน	ป.พิเศษ		
1. มีความรับผิดชอบ	1	5	9	1	5	21	6.86
2. มีความซื่อสัตย์	-	-	1	3	-	4	1.30
3. รักษาระเบียบวินัย	-	3	4	-	4	11	3.59
4. มีสติ-สัมปชัญญะ	5	6	9	1	-	21	6.86
5. มีความละเอียดและเกรงกลัว ต่อการประพฤติผิด	5	3	-	-	2	10	3.26
6. มีความขยันหมั่นเพียร	2	2	1	4	-	9	2.94
7. ประหยัด	1	1	4	6	4	16	5.22
8. มีน้ำใจเป็นนักกีฬา	-	1	-	-	5	6	1.96
9. มีความกล้าหาญและอดทน	-	2	2	-	-	4	1.30
10. ใฝ่หาความรู้และความจริง	6	-	2	-	2	10	3.26
11. มีค่านิยมที่ถูกต้อง	2	1	2	-	-	5	1.63
12. ประกอบอาชีพที่สุจริต	-	-	2	-	4	6	1.96
13. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	1	4	4	3	2	14	4.57
14. กระตือรือร้น และมุ่งมั่น	1	-	2	-	-	3	0.98
15. ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์	2	2	3	-	1	8	2.61
16. วางแผนในการทำงาน	2	3	2	3	6	16	5.22
17. มีสุขภาพจิตดี	1	4	-	-	-	5	1.63
18. รักความสะอาด	-	1	-	1	4	6	1.96
19. หักตนเอง	-	-	-	1	1	2	0.65
20. มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย	-	2	1	-	-	3	0.98

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	กลุ่มประสบการณ์					รวม	ร้อยละ
	ทักษะ	สนน.	สปช.	การงาน	ป.พิเศษ		
21. มีความสามัคคี	-	3	4	-	-	7	2.28
22. มีความเสียสละและเห็นแก่ส่วนรวม	-	4	2	-	-	6	1.96
23. มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	-	2	-	-	-	2	0.65
24. มีความเมตตาากรุณา	-	1	2	-	1	4	1.30
25. มีความกตัญญูกตเวที	-	1	3	-	-	4	1.30
26. เป็นสุภาพชน	6	1	-	1	-	8	2.61
27. มีความยุติธรรม	-	1	-	-	4	5	1.63
28. ความมีเหตุผล	6	3	5	1	3	18	5.88
29. ยอมรับการเปลี่ยนแปลงและรู้จักปรับตัว	4	3	9	-	1	17	5.55
30. มีมนุษยสัมพันธ์	2	3	1	-	4	9	2.94
31. ทอทานและไม่หลงสิ่งเสพติด	-	1	1	-	-	2	0.65
32. รู้จักใช้และสงวนรักษาสาธารณสมบัติ ทรัพย์สิน ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	1	1	4	1	-	7	2.28
33. เป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี	-	1	4	3	1	9	2.94
34. ตระหนัก สนใจและมีส่วนร่วมทางการเมือง	-	-	-	-	-	-	-
35. มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	-	3	4	2	1	7	3.26

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	กลุ่มประสบการณ์					รวม	ร้อยละ
	ทักษะ	สนน.	สปช.	การงาน	ป.พิเศษ		
36. มีความภูมิใจในความเป็นไทย	3	4	6	1	4	18	5.88
รวม	50	72	93	32	59	306	

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ได้เสนอเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดีเกือบครบทุกลักษณะ ยกเว้น ลักษณะความเป็นพลเมืองข้อที่ 34 คือ ตระหนัก สนใจ และมีส่วนร่วมในทางการเมืองเท่านั้น ที่ไม่ปรากฏในเอกสารหลักสูตรนี้ สำหรับลักษณะความเป็นพลเมืองดี ที่ปรากฏในเนื้อหาหลักสูตรเล่มนี้มากที่สุด คือ ข้อที่ 1 (มีความรับผิดชอบ) และ ข้อที่ 4 (มีสติสัมปชัญญะ) ซึ่งมีจำนวนความถี่ 21 ความถี่ คิดเป็นร้อยละ 6.9 ของความถี่โดยส่วนรวมทั้งหมด รองลงมาได้แก่ข้อที่ 28 (ความมีเหตุผล) และข้อที่ 36 (มีความภูมิใจในความเป็นไทย) มีจำนวนความถี่ 18 ความถี่ คิดเป็นร้อยละ 5.9 ของความถี่ทั้งหมด ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 31 (ต่อต้านและไม่หลงสิ่งเสพศึค) ข้อที่ 23 (มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่) ข้อที่ 19 (พึ่งตนเอง) มีจำนวนความถี่ข้อละ 2 ความถี่เท่านั้น และลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่มีน้อยที่สุด เป็นอันดับรอง คือ ข้อที่ 20 (มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย) ข้อที่ 14 (กระตือรือร้นและมุ่งมั่นภาค) ซึ่งมีจำนวนความถี่ ข้อละ 3 ความถี่

สำหรับลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏในแต่ละกลุ่มประสบการณ์นั้น ปรากฏดังนี้

กลุ่มทักษะมีเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี จำนวน 18 ลักษณะ โดยมีลักษณะความเป็นพลเมืองดี ข้อที่ 10 (ใฝ่หาความรู้และความจริง) ข้อที่ 26 เป็น

สุภาพชน) และข้อที่ 28 (ความมีเหตุผล) เป็นลักษณะที่ปรากฏมากที่สุด มีจำนวนข้อละ 6 ความดี รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 4 (มีสติสัมปชัญญะ) และข้อที่ 5 (มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการประพฤติดิ) ซึ่งมีความดีข้อละ 5 ความดี ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดี ที่ปรากฏน้อยที่สุด ในกลุ่มทักษะนี้ คือ ข้อที่ 1 (มีความรับผิดชอบ) ข้อที่ 7 (ประหยัด) ข้อที่ 13 (มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์) ข้อที่ 14 (มีความกระตือรือร้น และมุ่งมั่น) ข้อที่ 17 (มีสุขภาพจิตดี) ข้อที่ 30 (มีมนุษยสัมพันธ์) และข้อที่ 32 (รู้จักใช้และสงวนรักษาสาธารณสมบัติ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม) มีจำนวนความดีข้อละ 1 ความดี เท่านั้น

กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย มีเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี จำนวน 30 ลักษณะ ลักษณะที่ไม่ปรากฏเลย ได้แก่ ข้อที่ 2 (มีความซื่อสัตย์) ข้อที่ 10 (ไม่หาความรู้และความจริง) ข้อที่ 12 (ประกอบอาชีพสุจริต) ข้อที่ 14 (กระตือรือร้น และมุ่งมั่น) ข้อที่ 19 (พึ่งตนเอง) และข้อที่ 34 (ตระหนักสนใจ และมีส่วนร่วมทางการเมือง) ลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่มีความดีมากที่สุด คือ ข้อที่ 4 (มีสติสัมปชัญญะ) มีจำนวน 6 ความดี รองลงมา คือ ข้อที่ 1 (มีความรับผิดชอบ) มีจำนวนความดี 5 ความดี และข้อที่ 13 (มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์) ข้อที่ 17 (มีสุขภาพจิตดี) ข้อที่ 22 (มีความเสียสละและเห็นแก่ส่วนรวม) และข้อที่ 36 (มีความภูมิใจในความเป็นไทย) เป็นอันดับรองลงมาเช่นกัน โดยมีความดีข้อละ 4 ความดี สำหรับลักษณะความเป็นพลเมืองดี ที่ปรากฏน้อยที่สุดในกลุ่มนี้ จะปรากฏเพียงข้อละ 1 ความดี เท่านั้น อันได้แก่ ข้อที่ 7 (ประหยัด) ข้อที่ 8 (มีน้ำใจเป็นนักกีฬา) ข้อที่ 11 (มีค่านิยมที่ถูกต้อง) ข้อที่ 18 (รักษาความสะอาด) ฯลฯ คูตารางที่ 1 ประกอบ

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต มีเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี จำนวน 27 ลักษณะ ลักษณะที่ปรากฏมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 1 (มีความรับผิดชอบ) ข้อที่ 4 (มีสติสัมปชัญญะ) และข้อที่ 29 (ยอมรับการเปลี่ยนแปลงและรู้จักปรับตัว) โดยมีจำนวนความดีข้อละ 9 ความดี รองลงมา ได้แก่ ลักษณะความเป็นพลเมืองดี ข้อที่ 36 (มีความภูมิใจในความเป็นไทย) มีจำนวนความดี 6 ความดี และข้อที่ 28 (ความมีเหตุผล) มีจำนวนความดี 5 ความดี ส่วนลักษณะที่ปรากฏน้อยที่สุดของกลุ่มนี้ คือ

ข้อที่ 2 (มีความซื่อสัตย์) ข้อที่ 6 (มีความขยันหมั่นเพียร) ข้อที่ 20 (มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย) ข้อที่ 30 (มีมนุษยสัมพันธ์) และข้อที่ 31 (ต่อต้านและไม่หลงสิ่งเสพศด) มีจำนวนความถี่เพียงข้อละ 1 ความถี่ เท่านั้น

กลุ่มกรงงานและพื้นฐานอาชีพ มีเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี จำนวน 15 ลักษณะ และลักษณะที่ปรากฏมากที่สุด คือ ข้อที่ 6 (ประหยัด) มีความถี่จำนวน 6 ความถี่ รองลงมา คือ ข้อที่ 7 (ความขยันหมั่นเพียร) มีจำนวน 4 ความถี่ ส่วนลักษณะที่ปรากฏน้อยที่สุดในกลุ่มนี้ ได้แก่ ข้อที่ 1 (มีความรับผิดชอบ) ข้อที่ 4 (มีสติสัมปชัญญะ) ข้อที่ 18 (รักษาความสะอาด) ฯลฯ ซึ่งมีความถี่ข้อละ 1 ความถี่ เท่านั้น

กลุ่มประสพการณพิเศษ มีเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี 20 ลักษณะ โดยมีลักษณะความเป็นพลเมืองดี ที่ปรากฏมากที่สุด คือ ข้อที่ 1 (มีความรับผิดชอบ) ข้อที่ 8 (มีน้ำใจเป็นนักกีฬา) และข้อที่ 16 (วางแผนในการทำงาน) ซึ่งแต่ละข้อ มีจำนวนความถี่ข้อละ 5 ความถี่ รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 3 (รักษาระเบียบวินัย) ข้อที่ 6 (ประหยัด) ข้อที่ 12 (ประกอบอาชีพสุจริต) ฯลฯ มีจำนวนความถี่ข้อละ 4 ความถี่ คูตารางที่ 1 ประกอบ ส่วนลักษณะที่ปรากฏน้อยที่สุดในกลุ่มนี้ ได้แก่ ข้อที่ 15 (ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์) ข้อที่ 19 (พึ่งตนเอง) ข้อที่ 33 (เป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี) และข้อที่ 35 (มีความจงรักภักดีต่อ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์) มีจำนวนความถี่ข้อละ 1 ความถี่ เท่านั้น

เมื่อพิจารณาโดยรวม จะเห็นได้ว่า กลุ่มสร้างเสริมประสพการณชีวิต มีเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดีมากที่สุด รองลงมาได้แก่ กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มประสพการณพิเศษ กลุ่มทักษะ ส่วนกลุ่มที่ปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดีน้อยที่สุด คือ กลุ่มกรงงานและพื้นฐานอาชีพ ซึ่งมีจำนวนความถี่ และจำนวนข้อของลักษณะความเป็นพลเมืองดี ดังนี้

1. กลุ่มสร้างเสริมประสพการณชีวิต มีจำนวน 93 ความถี่ และ 27 ลักษณะ
2. กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย มีจำนวน 72 ความถี่ และ 30 ลักษณะ
3. กลุ่มประสพการณพิเศษ มีจำนวน 59 ความถี่ และ 20 ลักษณะ
4. กลุ่มทักษะ มีจำนวน 50 ความถี่ และ 18 ลักษณะ
5. กลุ่มกรงงานและพื้นฐานอาชีพ มีจำนวน 32 ความถี่ และ 15 ลักษณะ

ตารางที่ 2 ลักษณะความเป็นพลเมืองดี ที่วิเคราะห์จาก เนื้อหา ในคู่มือครู และแผนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	กลุ่มประสบการณ์					รวม	ร้อยละ
	ทักษะ	ส่น.	สปช.	การงาน	ป.พิเศษ		
1. มีความรับผิดชอบ	5	7	15	5	6	38	6.52
2. มีความซื่อสัตย์	3	2	-	5	6	5	0.85
3. รักษาระเบียบวินัย	3	17	6	4	3	33	5.67
4. มีสติสัมปชัญญะ	5	13	3	4	2	27	4.63
5. มีความละเอียดและเกรงกลัว ต่อการประพฤติผิด	-	3	1	-	-	4	0.69
6. มีความขยันหมั่นเพียร	1	17	3	10	4	35	6.01
7. ประหยัด	-	4	2	6	5	17	2.92
8. มีน้ำใจเป็นนักกีฬา	-	4	-	-	-	4	0.69
9. มีความกล้าหาญและอดทน	5	8	3	-	-	17	2.92
10. ใฝ่หาความรู้และความจริง	9	2	-	9	1	21	3.60
11. มีค่านิยมที่ถูกต้อง	5	1	3	-	-	9	1.55
12. ประกอบอาชีพที่สุจริต	-	-	2	-	4	6	1.03
13. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	17	8	8	2	2	41	7.04
14. กระตือรือร้น และมุ่งมั่น	-	-	-	-	-	-	-
15. ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์	1	1	2	-	1	5	0.85
16. วางแผนในการทำงาน	2	10	2	7	6	27	4.63
17. มีสุขภาพจิตดี	1	3	2	-	1	7	1.20
18. รักความสะอาด	-	1	-	3	4	8	1.37
19. ฟังตนเอง	3	3	1	3	1	11	1.89
20. มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย	3	-	3	-	-	6	1.03

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	กลุ่มประสบการณ์					รวม	ร้อยละ
	ทักษะ	สทน.	สปช.	การงาน	ป.พิเศษ		
21. มีความสามัคคี	4	7	7	1	-	19	3.26
22. มีความเสียสละและเห็น แก่ส่วนรวม	-	2	6	-	-	8	1.37
23. มีความเชื่อเพื่อเชื่อแก่	-	3	2	-	2	7	1.20
24. มีความเมตตาากรุณา	-	2	2	-	1	5	0.85
25. มีความกตัญญูกตเวที	2	2	1	-	-	5	0.85
26. เป็นสุภาพชน	11	2	1	-	11	25	4.29
27. มีความยุติธรรม	7	1	3	-	-	11	1.89
28. ความมีเหตุผล	30	6	23	4	6	69	11.85
29. ยอมรับการเปลี่ยนแปลง และรู้จักปรับตัว	3	4	3	1	3	14	2.40
30. มีมนุษยสัมพันธ์	10	3	3	-	9	25	4.29
31. คอთანและไม่ลองสิ่งเสพติด	-	1	-	-	-	1	0.17
32. รู้จักใช้และสงวนรักษา สาธารณสมบัติ ทรัพย์สิน ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	2	1	5	-	-	8	1.37
33. เป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี	-	-	4	3	1	8	1.37
34. ตระหนัก สนใจและมีส่วน ร่วมทางการเมือง	12	1	1	-	-	14	2.40
35. มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	-	5	4	-	1	10	1.71

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	กลุ่มประสบการณ์					รวม	ร้อยละ
	ทักษะ	สนน.	สปช.	การงาน	ป.พิเศษ		
36. มีความภูมิใจในความเป็นไทย	11	7	8	2	4	32	5.46
รวม	149	161	138	55	79	582	

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า คู่มือครู และแผนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้เสนอเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี เกือบครบทุกลักษณะ ยกเว้นลักษณะความเป็นพลเมืองดี ข้อที่ 14 (กระตือรือร้นและมุ่งมั่นภาค) เท่านั้น ที่ไม่ปรากฏในนี้ สำหรับลักษณะความเป็นพลเมืองดี ที่ปรากฏในคู่มือครู และแผนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มากที่สุด คือ ข้อที่ 28 (ความมีเหตุผล) มีความถี่จำนวน 69 ความถี่คิดเป็นร้อยละ 11.85 ของความถี่โดยส่วนรวมทั้งหมด รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 13 (มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์) มีความถี่จำนวน 41 ความถี่ คิดเป็นร้อยละ 7.04 ของความถี่ทั้งหมด และข้อที่ 1 (มีความรับผิดชอบ) มีความถี่จำนวน 38 ความถี่ คิดเป็นร้อยละ 6.5 ของความถี่ทั้งหมด ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดี ที่ปรากฏน้อยที่สุด คือ ข้อที่ 31 (ต่อต้านและไม่หลงสิ่งเสพติด) มีความถี่เพียง 1 ความถี่ เท่านั้น

และถ้าจะแยกพิจารณาในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ จะปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี ดังนี้

กลุ่มทักษะ มีเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี จำนวน 24 ลักษณะ โดยมีลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏมากที่สุด คือ ข้อที่ 28 (ความมีเหตุผล) มีความถี่จำนวน 30 ความถี่ รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 34 (ตระหนักสนใจ และมีส่วนร่วมในทางการเมือง) มีความถี่จำนวน 12 ความถี่ ข้อที่ 13 (มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์) ข้อที่ 26 (เป็นสุภาพชน) และข้อที่ 36 (มีความภูมิใจในความเป็นไทย) แต่ละลักษณะมีความถี่ข้อละ

11 ความดี ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดี ที่ปรากฏน้อยที่สุดในกลุ่มนี้ ได้แก่ ข้อที่ 6 (มีความขยัน) ข้อที่ 15 (ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์) และข้อที่ 17 (มีสุขภาพจิตดี) ซึ่งมีความดีเพียงข้อละ 1 ความดี เท่านั้น

กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย มีเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี จำนวน 32 ลักษณะ โดยมีลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏมากที่สุด คือ ข้อที่ 13 (มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์) มีความดีจำนวน 18 ความดี รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 3 (รักษาระเบียบวินัย) ข้อที่ 6 (มีความขยันหมั่นเพียร) มีความดีข้อละ 17 ความดี ส่วนลักษณะความดีที่ปรากฏน้อยที่สุดในกลุ่มนี้ ได้แก่ ข้อที่ 11 (มีค่านิยมที่ถูกต้อง) ข้อที่ 15 (ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์) ข้อที่ 18 (รักษาความสะอาด) ข้อที่ 27 (มีความยุติธรรม) ข้อที่ 31 (ต่อต้านและไม่ลองสิ่งเสพติด) ข้อที่ 32 (รู้จักใช้และสงวนรักษาสาธารณสมบัติ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม) และข้อที่ 34 (ตระหนัก สนใจ และมีส่วนร่วมทางการเมือง) ซึ่งมีความดีข้อละ 1 ความดี

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต มีเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี จำนวน 31 ลักษณะ โดยมีลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏมากที่สุด คือ ข้อที่ 28 (ความมีเหตุผล) มีความดีจำนวน 23 ความดี รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 1 (มีความรับผิดชอบ) มีความดีจำนวน 15 ความดี และข้อที่ 10 (ใฝ่หาความรู้ และความจริง) ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 5 (มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการประพฤติดี) ข้อที่ 19 (พึ่งตนเอง) ข้อที่ 25 (มีความกตัญญูกตเวที) ข้อที่ 26 (เป็นสุภาพชน) และข้อที่ 34 (ตระหนัก สนใจ และมีส่วนร่วมในทางการเมือง) ซึ่งมีความดีเพียงข้อละ 1 ความดี เท่านั้น

กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ มีเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี จำนวน 14 ลักษณะ โดยมีลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏมากที่สุด คือ ข้อที่ 6 (มีความขยันหมั่นเพียร) มีความดีจำนวน 10 ความดี รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 16 (วางแผนในการทำงาน) มีความดีจำนวน 7 ความดี และข้อที่ 7 (ประหยัด) มีความดีจำนวน 6 ความดี ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 21 (ความสามัคคี) และข้อที่ 29 (ยอมรับการเปลี่ยนแปลง และรู้จักปรับตัว) ซึ่งมีความดีข้อละ 1

ความดี เท่านั้น

กลุ่มประสบการณ์พิเศษ มีเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี จำนวน 23 ลักษณะ ลักษณะที่ปรากฏมากที่สุด คือ ข้อที่ 26 (เป็นสุภาพชน) มีความดี จำนวน 11 ความดี รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 30 (มีมนุษยสัมพันธ์) มีจำนวน 9 ความดี ข้อที่ 16 (วางแผนในการทำงาน) และข้อที่ 28 (ความมีเหตุผล) ซึ่งมีความดีข้อละ 6 ความดี

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม จะเห็นได้ว่า กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย มีเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดีมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ กลุ่มทักษะ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต และกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ส่วนกลุ่มที่มีเนื้อหาบ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดีน้อยที่สุด คือ กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ซึ่งปรากฏความดี และจำนวนข้อของลักษณะความเป็นพลเมืองดี ดังนี้

1. กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย มีจำนวน 161 ความดี และ 32 ลักษณะ
2. กลุ่มทักษะ มีจำนวน 149 ความดี และ 24 ลักษณะ
3. กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต มีจำนวน 138 ความดี และ 31 ลักษณะ
4. กลุ่มประสบการณ์พิเศษ มีจำนวน 79 ความดี และ 23 ลักษณะ
5. กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ มีจำนวน 55 ความดี และ 14 ลักษณะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 ลักษณะความเป็นพลเมืองดี ที่วิเคราะห์จาก เนื้อหา ในคู่มือครู
และแผนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	กลุ่มประสบการณ์					รวม	ร้อยละ
	ทักษะ	สนน.	สปช.	การงาน	ป.พิเศษ		
1. มีความรับผิดชอบ	12	4	6	8	7	37	5.58
2. มีความซื่อสัตย์	2	5	5	-	-	12	1.81
3. รักษาระเบียบวินัย	5	19	2	-	2	28	4.22
4. มีสติสัมปชัญญะ	25	13	7	5	3	53	8.00
5. มีความสะอาดและ เกรงกลัว ต่อการประพฤติดิ	-	3	1	-	-	4	0.60
6. มีความขยันหมั่นเพียร	11	15	2	10	4	42	6.34
7. ประหยัด	7	10	5	7	5	34	5.13
8. มีน้ำใจเป็นนักกีฬา	1	5	-	-	1	7	1.05
9. มีความกล้าหาญและอดทน	1	7	2	-	-	10	1.51
10. ใฝ่หาความรู้และความจริง	9	2	5	1	4	21	3.17
11. มีค่านิยมที่ถูกต้อง	3	2	1	-	-	6	0.90
12. ประกอบอาชีพที่สุจริต	1	3	3	2	4	13	1.96
13. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	11	13	3	4	3	34	5.13
14. กระตือรือร้นและมุ่งมั่น	-	1	4	-	-	5	0.75
15. ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์	-	3	-	-	1	4	0.60
16. วางแผนในการทำงาน	14	11	2	8	6	41	6.19
17. มีสุขภาพจิตดี	-	11	2	-	-	13	1.96
18. รักษาความสะอาด	5	-	-	5	4	14	2.11
19. พึ่งตนเอง	5	3	2	4	4	18	2.71
20. มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย	4	4	2	-	1	10	1.51

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	กลุ่มประสบการณ์					รวม	ร้อยละ
	ทักษะ	สน.	สปช.	การงาน	ป.พิเศษ		
21. มีความสามัคคี	5	16	3	1	1	26	3.92
22. มีความเสียสละและเห็น แก่ส่วนรวม	-	4	1	-	-	5	0.75
23. มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	1	4	1	-	-	6	0.90
24. มีความเมตตาากรุณา	1	3	2	-	1	7	1.05
25. มีความกตัญญูกตเวที	-	2	-	-	-	2	0.30
26. เป็นสุภาพชน	14	3	1	1	5	24	3.62
27. มีความยุติธรรม	1	3	1	1	-	6	0.90
28. ความมีเหตุผล	29	11	20	9	10	79	11.93
29. ขอมรับการเปลี่ยนแปลง และรู้จักปรับตัว	8	5	5	-	2	20	3.02
30. มีมนุษยสัมพันธ์	3	9	4	-	4	20	3.02
31. ทอทานและไม่หลงสิ่งเสพติด	1	2	2	-	-	5	0.75
32. รู้จักใช้และสงวนรักษา สาธารณสมบัติ ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	-	1	3	1	-	5	0.75
33. เป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี	3	-	4	2	1	10	1.51
34. ตระหนัก สนใจ และมีส่วน รวมทางการเมือง	5	1	-	-	-	6	0.90
35. มีความจงรักภักดีต่อ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	-	3	4	-	1	8	1.20

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	กลุ่มประสบการณ์					รวม	ร้อยละ
	ทักษะ	สสน.	สปช.	การงาน	ป.พิเศษ		
36. มีความภูมิใจในความเป็นไทย	6	12	2	3	4	27	4.07
รวม	199	207	107	72	77	662	

หมายเหตุ สสน. = กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

สปช. = กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

การงาน = การงานและพื้นฐานอาชีพ

ป.พิเศษ = ประสบการณ์พิเศษ

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า คู่มือครู และแผนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกกลุ่มประสบการณ์ ได้เสนอเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดีโดยส่วนรวม ครบทุกลักษณะ โดยมีลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏมากที่สุด คือ ข้อที่ 28 (ความมีเหตุผล) มีความถี่จำนวน 79 ความถี่ คิดเป็นร้อยละ 11.93 ของจำนวนความถี่ทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ลักษณะข้อที่ 4 (มีสติสัมปชัญญะ) มีความถี่จำนวน 53 ความถี่ คิดเป็นร้อยละ 8.00 ของจำนวนความถี่ทั้งหมด และข้อที่ 6 (มีความซื่อสัตย์สุจริต) มีความถี่จำนวน 42 ความถี่ คิดเป็นร้อยละ 6.34 ของจำนวนความถี่ทั้งหมด ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 25 (มีความกตัญญู) มีเพียง 2 ความถี่เท่านั้น และรองอันดับสุดท้าย อีก 2 ข้อ คือ ข้อที่ 5 (ละเอียดและเกรงกลัวต่อการประพฤติผิด) กับข้อที่ 15 (ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์) ซึ่งมีความถี่จำนวนข้อละ 4 ความถี่

และเมื่อแยกพิจารณาในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ จะปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดีในเนื้อหา แต่ละกลุ่มดังนี้

กลุ่มทักษะ มีเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี 28 ข้อ โดยมีลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏมากที่สุด คือ ข้อที่ 28 (ความมีเหตุผล) มีความถี่จำนวน 29 ความถี่ รองลงมา คือ ข้อที่ 4 (มีสติสัมปชัญญะ) มีความถี่จำนวน 25 ความถี่ และข้อที่ 16 (วางแผนในการทำงาน) กับข้อที่ 26 (เป็นสุภาพชน) ซึ่งแต่ละข้อมีความถี่จำนวน 14 ความถี่ ส่วนลักษณะที่ปรากฏน้อยที่สุดในกลุ่ม ซึ่งปรากฏความถี่เพียงลักษณะละ 1 ความถี่ ได้แก่ ข้อที่ 8 (มีน้ำใจเป็นนักกีฬา) ข้อที่ 9 (มีความกล้าหาญและอดทน) ข้อที่ 12 (ประกอบอาชีพสุจริต) ฯลฯ คูตารางประกอบ

กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย มีเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดีจำนวน 34 ลักษณะ โดยมีลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏมากที่สุด คือ ข้อที่ 3 (รักษาระเบียบวินัย) มีความถี่จำนวน 19 ความถี่ รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 21 (มีความสามัคคี) มีความถี่ จำนวน 16 ความถี่ และข้อที่ 6 (มีความขยันหมั่นเพียร) มีความถี่จำนวน 15 ความถี่ ส่วนลักษณะที่ปรากฏน้อยที่สุดในกลุ่มนี้ ได้แก่ ข้อที่ 14 (กระตือรือร้น และมุ่งมั่น) ข้อที่ 32 (รู้จักใช้ความสงวนรักษาสาธารณสมบัติ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม) และข้อที่ 34 (ตระหนัก สนใจ และมีส่วนร่วมทางการเมือง) มีจำนวนความถี่ ข้อละ 1 ความถี่

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต มีเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี จำนวน 31 ลักษณะ ลักษณะที่ปรากฏมากที่สุด คือ ข้อที่ 28 (ความมีเหตุผล) มีความถี่จำนวน 20 ความถี่ รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 4 (มีสติสัมปชัญญะ) มีความถี่ 7 ความถี่ และข้อที่ 1 (มีความรับผิดชอบ) มีความถี่ 6 ความถี่ ส่วนลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่ปรากฏน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 5 (มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการประพฤติดิน) ข้อที่ 11 (มีค่านิยมที่ถูกต้อง) ข้อที่ 22 (มีความเสียสละและเห็นแก่ส่วนรวม) ข้อที่ 23 (มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่) ข้อที่ 26 (เป็นสุภาพชน) และข้อที่ 27 (มีความยุติธรรม) ซึ่งมีเพียงข้อละ 1 ความถี่ เท่านั้น

กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ มีเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดีจำนวน 17 ลักษณะ ลักษณะที่ปรากฏมากที่สุด คือ ข้อที่ 28 (ความมีเหตุผล) มีความถี่จำนวน 9 ความถี่ รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 1 (มีความรับผิดชอบ) มีความถี่จำนวน 7

ความดี และข้อที่ 7 (ประหยัด) มีความดีจำนวน 7 ความดี ส่วนลักษณะที่พบน้อยที่สุดในกลุ่ม ซึ่งมีความดีเพียงข้อละ 1 ความดี เท่านั้น ได้แก่ ข้อที่ 10 (ไม่หาความรู้และความจริง) ข้อที่ 21 (มีความสามัคคี) ข้อที่ 27 (มีความยุติธรรม) และข้อที่ 32 (รู้จักใช้ และสงวนรักษาสาธารณสมบัติ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม)

กลุ่มประสบการณ์พิเศษ มีเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี จำนวน 14 ลักษณะ ลักษณะที่ปรากฏมากที่สุด คือ ข้อที่ 28 (ความมีเหตุผล)มีจำนวน 10 ความดี รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 1 (มีความรับผิดชอบ)มีจำนวน 7 ความดี และข้อที่ 16 (วางแผนในการทำงาน)มีจำนวน 6 ความดี เพียงข้อละ 1 ความดี เท่านั้น ซึ่งได้แก่ ข้อที่ 8 (มีน้ำใจเป็นนักกีฬา) ข้อที่ 15 (ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์) ข้อที่ 20 (มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย) ฯลฯ ดูตารางประกอบ

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม จะเห็นได้ว่า ในคู่มือครู และแผนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นั้น กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย มีเนื้อหาสาระที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดีมากที่สุด รองลงมาได้แก่ กลุ่มทักษะ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มประสบการณ์พิเศษ ส่วนกลุ่มที่มีเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดีน้อยที่สุดคือ กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ซึ่งแต่ละกลุ่มปรากฏจำนวนความดี และจำนวนลักษณะดังนี้

1. กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย มี 207 ความดี และ 34 ลักษณะ
2. กลุ่มทักษะ มี 199 ความดี และ 28 ลักษณะ
3. กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต มี 107 ความดี และ 31 ลักษณะ
4. กลุ่มประสบการณ์พิเศษ มี 77 ความดี และ 14 ลักษณะ
5. กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ มี 72 ความดี และ 17 ลักษณะ

ตารางที่ 4 สรุป ลักษณะความเป็นพลเมืองดี ที่ปรากฏในหลักสูตร คู่มือครู แผนการสอน ในระดับชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5-6

เอกสารหลักสูตร	กลุ่มทักษะ		กลุ่มสร้างเสริม ลักษณะนิสัย		กลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต		กลุ่มการงาน และพื้นฐานอาชีพ		กลุ่มประสพ- การณ์พิเศษ	
	จำนวน ลักษณะ	ร้อยละ	จำนวน ลักษณะ	ร้อยละ	จำนวน ลักษณะ	ร้อยละ	จำนวน ลักษณะ	ร้อยละ	จำนวน ลักษณะ	ร้อยละ
หลักสูตรประถมศึกษา										
พุทธศักราช 2521 ระดับ ป.5-6	18	49.99	30	83.33	27	74.99	15	41.66	20	55.55
คู่มือครู-แผนการสอน ป.5	24	66.66	32	88.88	31	86.11	14	38.88	23	63.88
คู่มือครู-แผนการสอน ป.6	28	77.77	34	94.44	31	86.11	17	47.22	14	38.88
ลำดับที่	3		1		2		5		4	

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ลักษณะความเป็นพลเมืองดีปรากฏมากที่สุดในเนื้อหาของกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย โดยปรากฏจำนวนมากที่สุดในทุกเอกสารหลักสูตร ซึ่งปรากฏจำนวนลักษณะดังนี้ หลักสูตรมี 30 ลักษณะ คู่มือครู และแผนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มี 32 ลักษณะ คู่มือครู และแผนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มี 34 ลักษณะ รองลงมา คือกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ส่วนกลุ่มที่ปรากฏจำนวนลักษณะความเป็นพลเมืองดีน้อยที่สุด คือ กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ซึ่งปรากฏเป็นจำนวนน้อยที่สุดในเอกสารหลักสูตรเกือบทุกระดับชั้น เช่น หลักสูตรมี 15 ลักษณะ คู่มือครูและแผนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มี 14 ลักษณะ คู่มือครูและแผนการสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มี 17 ลักษณะ

ตอนที่ 2 จักรลาคับเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี ในแต่ละแหล่งข้อมูล

ตารางที่ 5 เรียงลำดับความถี่ของลักษณะความเป็นพลเมืองดี ที่วิเคราะห์ได้จาก เนื้อหาในเอกสารหลักสูตร

หลักสูตรประถมศึกษา ชั้น ป.5-6			คู่มือครูและแผนการสอน ชั้น ป.5			คู่มือครูและแผนการสอน ชั้น ป.6		
ลำดับ	ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	ความถี่	ลำดับ	ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	ความถี่	ลำดับ	ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	ความถี่
1	มีความรับผิดชอบ	21	1	ความมีเหตุผล	69	1	ความมีเหตุผล	79
1	มีสติสัมปชัญญะ	21	2	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	41	2	มีสติสัมปชัญญะ	53
3	ความมีเหตุผล	18	3	มีความรับผิดชอบ	38	3	ประหยัด	42
3	มีความภูมิใจในความเป็นไทย	18	4	มีความขยันหมั่นเพียร	35	4	วางแผนในการทำงาน	41
5	ยอมรับการเปลี่ยนแปลงฯ	17	5	รักษาระเบียบวินัย	33	5	มีความรับผิดชอบ	37
6	ประหยัด	16	6	มีความภูมิใจในความเป็นไทย	32	6	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	34
6	วางแผนในการทำงาน	16	7	วางแผนในการทำงาน	27	6	มีความขยันหมั่นเพียร	34
8	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	14	7	มีสติสัมปชัญญะ	27	8	รักษาระเบียบวินัย	28
9	รักษาระเบียบวินัย	11	9	เป็นสุภาพชน	25	9	มีความภูมิใจในความเป็นไทย	27
10	มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการประพฤติผิด	10	9	มีมนุษยสัมพันธ์	25	10	มีความสามัคคี	26
10	ใฝ่หาความรู้และความจริง	10	11	ใฝ่หาความรู้และความจริง	21	11	เป็นสุภาพชน	24

ตารางที่ 5 (ต่อ)

หลักสูตรประถมศึกษา ชั้น ป.5-6			คู่มือครูและแผนการสอน ชั้น ป.5			คู่มือครูและแผนการสอน ชั้น ป.6		
ลำดับ	ลักษณะความเป็นผลเมืองดี	ความถี่	ลำดับ	ลักษณะความเป็นผลเมืองดี	ความถี่	ลำดับ	ลักษณะความเป็นผลเมืองดี	ความถี่
10	มีความจงรักภักดี	10	12	มีความสามัคคี	19	12	ใฝ่หาความรู้และความจริง	21
13	มีความขยันหมั่นเพียร	9	13	มีความกล้าหาญ และอดทน	17	13	ยอมรับการเปลี่ยนแปลงและ รู้จักปรับตัว	20
13	มีมนุษยสัมพันธ์	9	13	ประหยัด	17	13	มีมนุษยสัมพันธ์	20
15	เป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี	9	15	ยอมรับการเปลี่ยนแปลงและ รู้จักปรับตัว	14	15	พึ่งตนเอง	18
16	ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์	8	15	ตระหนัก สนใจ และมีส่วน ร่วมทางการเมือง	14	16	รักความสะอาด	14
16	เป็นสุภาพชน	8	17	พึ่งตนเอง	11	17	ประกอบอาชีพสุจริต	13
18	มีความสามัคคี	7	17	มีความยุติธรรม	11	17	มีสุขภาพจิตดี	13
19	รู้จักใช้และสงวนรักษา สาธารณสมบัติ	7	19	มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	10	19	มีความซื่อสัตย์	12
20	มีน้ำใจเป็นนักกีฬา	6	20	มีค่านิยมที่ถูกต้อง	9	20	มีความกล้าหาญและอดทน	10

ตารางที่ 5 (ต่อ)

หลักสูตรประถมศึกษา ชั้น ป.5-6			คู่มือครูและแผนการสอน ชั้น ป.5			คู่มือครูและแผนการสอน ชั้น ป.6		
ลำดับ	ลักษณะความเป็นผลเมืองดี	ความถี่	ลำดับ	ลักษณะความเป็นผลเมืองดี	ความถี่	ลำดับ	ลักษณะความเป็นผลเมืองดี	ความถี่
20	รักความสะอาด	6	21	รักษาความสะอาด	8	20	มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย	10
20	เสียสละและเห็นแก่ส่วนรวม	6	21	มีความเสียสละและเห็นแก่ส่วนรวม	8	20	เป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี	10
23	ประกอบอาชีพสุจริต	6	21	เป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี	8	23	มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์	8
24	มีสุขภาพจิตดี	5	25	มีสุขภาพจิตดี	7	24	มีน้ำใจเป็นนักกีฬา	7
24	มีค่านิยมที่ถูกต้อง	5	25	มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	7	24	มีความเมตตากรุณา	7
24	ยอมรับการเปลี่ยนแปลง	5	27	ประกอบอาชีพสุจริต	6	26	มีค่านิยมที่ถูกต้อง	6
27	มีความซื่อสัตย์	4	27	มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย	6	26	มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	6
27	มีความกล้าหาญและอดทน	4	29	มีความซื่อสัตย์	5	26	มีความยุติธรรม	6
27	มีความเมตตากรุณา	4	29	ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์	5	26	ตระหนัก สนใจ และมีส่วนร่วมทางการเมือง	6
27	มีความกตัญญูทเวที	4	29	มีความเมตตากรุณา	5	30	กระตือรือร้น และมุ่งมั่น	5

หลักสูตรประถมศึกษา ชั้น ป.5-6			คู่มือครูและแผนการสอน ชั้น ป.5			คู่มือครูและแผนการสอน ชั้น ป.6		
ลำดับ	ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	ความถี่	ลำดับ	ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	ความถี่	ลำดับ	ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	ความถี่
31	กระตือรือร้น และมุ่งมั่น	3	29	มีความกตัญญูทวดเวท	5	30	มีความเสียสละ และเห็นแก่ส่วนรวม	5
31	มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย	3	33	มีความละเอียด	4	30	ต่อต้านและไม่ลองสิ่งเสพติด	5
33	มีความเชื่อเพื่อพ่อแม่	2	35	ต่อต้านและไม่ลองสิ่งเสพติด	1	34	ละเอียดและเกรงกลัวต่อการประพฤตินิด	4
35	ต่อต้านและไม่ลองสิ่งเสพติด	2	36	กระตือรือร้น และมุ่งมั่น	-	34	ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์	4
36	ตระหนัก สนใจ และมีส่วนร่วมทางการเมือง	-				36	มีความกตัญญูทวดเวท	2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 5 แสดงถึงการเรียงลำดับความถี่ ของลักษณะความเป็น
พลเมืองดี ที่วิเคราะห์ได้จากเนื้อหาในเอกสารหลักสูตร โดยเรียงลำดับความถี่ จาก
มากไปหาน้อย อธิบายได้ดังนี้

ลักษณะความเป็นพลเมืองดี ที่วิเคราะห์ได้จากเนื้อหาหลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 ที่ปรากฏความถี่มากที่สุด 5 ลำดับ-
แรก ได้แก่ มีความรับผิดชอบ มีสติสัมปชัญญะ ความมีเหตุผล มีความมีภูมิปัญญาใน
ความเป็นไทย ยอมรับการเปลี่ยนแปลง และรู้จักปรับตัว สำหรับลักษณะความเป็นพลเมืองดี
ที่ปรากฏความถี่น้อยที่สุด 5 ลำดับสุดท้ายมีดังนี้ คอตำนและไม่ลองสิ่งเสพติด มีความ
เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ พึ่งตนเอง มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย และกระตือรือร้น และมุ่งมั่นอนาคต

ลักษณะความเป็นพลเมืองดี ที่วิเคราะห์ได้จากเนื้อหาในคู่มือครูและแผน-
การสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ปรากฏความถี่มากที่สุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ ความมี
เหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบ มีความขยันหมั่นเพียร และ
รักษาระเบียบวินัย สำหรับลักษณะความเป็นพลเมืองดี ที่ปรากฏความถี่น้อยที่สุด 5
ลำดับสุดท้าย ได้แก่ คอตำนและไม่ลองสิ่งเสพติด มีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีความละเอียด
และเกรงกลัวต่อการประพฤติผิด มีความกตัญญูกตเวทิตะ และมีความเมตตาากรุณา

ลักษณะความเป็นพลเมืองดี ที่วิเคราะห์ได้จากเนื้อหาในคู่มือครู และแผน-
การสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ปรากฏความถี่มากที่สุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ ความมี
เหตุผล มีสติสัมปชัญญะ ประหยัด วางแผนในการทำงาน และมีความรับผิดชอบ
สำหรับลักษณะความเป็นพลเมืองดี ที่ปรากฏความถี่น้อยที่สุด 5 ลำดับสุดท้าย ได้แก่
มีความกตัญญูกตเวทิตะ ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการ
ประพฤติผิด รู้จักใช้และสงวนรักษา สาธารณสมบัติ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
และคอตำนและไม่ลองสิ่งเสพติด

ตารางที่ 6 การจัดลำดับของลักษณะความเป็นพลเมืองดี ที่วิเคราะห์
จากเนื้อหาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
คู่มือครูและแผนการสอนทุกกลุ่มประสบการณ์ในระดับประถม-
ศึกษาปีที่ 5-6

ลำดับ	ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	เอกสารหลักสูตร			รวม	ร้อยละ
		หลักสูตร ป.5-6.	แผนฯ ป.5	แผนฯ ป.6		
1	ความมีเหตุผล	19	69	79	167	10.77
2	มีความรับผิดชอบ	18	38	47	103	6.65
3	มีสติสัมปชัญญะ	22	27	53	102	6.58
4	มีความขยันหมั่นเพียร	13	35	42	90	5.81
5	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	14	41	34	89	5.74
6	วางแผนในการทำงาน	15	27	41	83	5.30
7	รักษาระเบียบวินัย	19	33	28	80	5.16
8	มีความภูมิใจในความเป็นไทย	20	32	27	79	5.10
9	ประหยัด	17	17	34	68	4.39
10	เป็นสุภาพชน	12	25	24	61	3.93
11	ไม่ท้อถอย และความจริง	12	21	21	54	3.48
11	มีมนุษยสัมพันธ์	9	25	20	54	3.48
13	มีความสามัคคี	7	19	26	52	3.35
14	ยอมรับการเปลี่ยนแปลงและรู้จักปรับตัว	16	14	20	50	3.22
15	พึ่งตนเอง	5	7	13	31	1.99
16	มีความกล้าหาญ และอดทน	3	17	10	30	1.94

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ลำดับ	ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	เอกสารหลักสูตร			รวม	ร้อยละ
		หลักสูตร ป.5-6	แผนฯ ป.5	แผนฯ ป.6		
17	รักความสะอาด	6	8	14	28	1.81
19	ประกอบอาชีพที่สุจริต	7	6	13	26	1.67
19	มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์	8	10	8	26	1.67
21	มีสุขภาพจิตดี	5	7	13	25	1.61
22	มีความซื่อสัตย์	4	5	12	21	1.35
23	ตระหนัก สนใจ และมีส่วนร่วมใน ทางการเมือง	-	14	6	20	1.29
24	มีค่านิยมที่ถูกต้อง	4	9	6	19	1.22
24	มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย	3	6	10	19	1.22
24	มีความเสียสละ และเห็นแก่ส่วนรวม	6	8	5	10	1.22
24	รู้จักใช้และสงวนรักษาสาธารณสมบัติ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	6	8	5	19	1.22
28	มีความยุติธรรม	1	11	6	18	1.16
29	ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์	8	5	4	17	1.09
30	มีความเมตตา กรุณา	4	5	7	16	1.03
31	มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	2	7	6	15	0.96
32	มีความละเอียดและ เกรงกลัวต่อการ ประพฤตินิด	1	4	7	12	0.77
34	มีน้ำใจเป็นนักกีฬา	4	5	2	11	0.70

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ลำดับ	ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	เอกสารหลักฐาน			รวม	ร้อยละ
		หลักฐาน ป.5-6	แผนฯ ป.5	แผนฯ ป.6		
34	มีความกตัญญูกตเวที	4	5	2	11	0.70
35	กระตือรือร้น และมุ่งมั่น	3	-	5	8	0.51
35	ต่อต้านและไม่หลงใหลเสพติด	2	1	5	8	0.51
	รวม	306	582	662	1,550	

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า หลักฐานประณการศึกษา พุทธศักราช 2521 คู่มือครู และแผนการสอน ทุกกลุ่มประสบการณ์ในระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 มีเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี โดยส่วนรวมครบทุกลักษณะ และมีลำดับความมากน้อยของแต่ละลักษณะ คิดเป็นร้อยละของความดี จำแนกข้อมูลทั้งหมดดังนี้

ก. ลักษณะความเป็นพลเมืองดี ที่ปรากฏความถี่มากที่สุด 10 ลำดับแรก ได้แก่

1. ความมีเหตุผล ร้อยละ 10.77
2. มีความรับผิดชอบ ร้อยละ 6.65
3. มีสติสัมปชัญญะ ร้อยละ 6.58
4. มีความขยันหมั่นเพียร ร้อยละ 5.81
5. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ร้อยละ 5.74
6. วางแผนในการทำงาน ร้อยละ 5.30
7. รักษาระเบียบวินัย ร้อยละ 5.16
8. มีความภูมิใจในความเป็นไทย ร้อยละ 5.10
9. ประหยัด ร้อยละ 4.39
10. เป็นสุภาพชน ร้อยละ 3.93

ข. ลักษณะความเป็นพลเมืองดี ที่ปรากฏความดีน้อยที่สุด 10 ลำดับ
สุดท้าย จากน้อยที่สุดไปหามากตามลำดับ ได้แก่

1. ทอทานและไม่ลองสิ่งเสพติด	ร้อยละ	0.51
2. กระตือรือร้น และมุ่งมั่นมาก	ร้อยละ	0.51
3. มีความกตัญญูทเวที	ร้อยละ	0.70
4. มีน้ำใจเป็นนักกีฬา	ร้อยละ	0.77
5. มีความละเอียด และเกรงกลัวต่อการประทุษร้าย	ร้อยละ	0.77
6. มีความเชื่อเพื่อเนื้อแม่	ร้อยละ	0.96
7. มีความเมตตากรุณา	ร้อยละ	1.03
8. ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์	ร้อยละ	1.09
9. มีความยุติธรรม	ร้อยละ	1.16
10. มีค่านิยมที่ถูกต้อง มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย มีความเสียสละ และเห็นแก่ส่วนรวม รู้จัก ใช้และสงวนรักษาสาธารณสมบัติ ทรัพยากร ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ	1.22

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 แสดงประเภทของเนื้อหาสาระ และประเภทของพฤติกรรมที่พึงมี ของลักษณะความเป็นพลเมืองดี

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนประเภทเนื้อหาสาระ ที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี ที่วิเคราะห์จากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในส่วนที่เป็นเนื้อหาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

ประเภทของเนื้อหาสาระ กลุ่มประสบการณ์	1		2		3		4		5		6		7	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
ทักษะ (50)	6	12.00	3	6.00	10	20.00	19	38.00	3	6.00	3	6.00	6	12.00
สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต(93)	6	6.45	7	7.53	30	32.26	19	20.43	4	4.30	5	5.38	22	23.15
สร้างเสริมลักษณะนิสัย (72)	-	-	12	16.67	28	38.89	4	5.55	4	5.55	13	18.06	11	15.28
การงานและพื้นฐานอาชีพ (32)	1	3.13	-	-	5	15.26	4	12.50	-	-	21	65.62	1	3.13
ประสบการณ์พิเศษ (59)	14	23.73	2	3.39	2	3.39	7	11.86	-	-	30	50.85	4	46.78
รวม (N = 306)	27	8.82	24	7.84	75	24.51	53	17.32	11	3.60	72	23.53	44	14.38

1 = ข้อเท็จจริง

2 = ความคิดรวบยอด

3 = หลักการ

4 = การแก้ปัญหา

5 = การคิดสร้างสรรค์

6 = ความสามารถและทักษะทางกาย

7 = เจตคติ และค่านิยม

f = ความถี่

% = ร้อยละ

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในส่วนที่เป็นเนื้อหาของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 มีเนื้อหาสาระที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี ตามประเภทของเนื้อหาสาระ ดังนี้

กลุ่มทักษะ มีเนื้อหาสาระประเภทที่ 4 การแก้ปัญหามากที่สุด (ร้อยละ 38.00) รองลงมา ได้แก่ ประเภทที่ 3 หลักการ (ร้อยละ 20.00) และเนื้อหาสาระประเภทที่มีน้อยที่สุด คือ ประเภทที่ 2, 5 และ 6 (ร้อยละ 6.00)

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต มีเนื้อหาประเภทที่ 3 หลักการมากที่สุด (ร้อยละ 32.26) รองลงมา ได้แก่ ประเภทที่ 7 เจตคติ และค่านิยม (ร้อยละ 23.65) และที่มีน้อยที่สุด คือ ประเภทที่ 5 การคิดสร้างสรรค์ (ร้อยละ 4.30)

กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย มีเนื้อหาสาระประเภทที่ 3 หลักการมากที่สุด (ร้อยละ 38.89)

กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ มีเนื้อหาประเภทที่ 6 ความสามารถและทักษะทางกายมากที่สุด (ร้อยละ 65.62)

กลุ่มประสบการณ์พิเศษ มีเนื้อหาประเภทที่ 6 ความสามารถและทักษะทางกายมากที่สุด (ร้อยละ 50.85)

โดยส่วนรวม หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 มีเนื้อหาสาระประเภทที่ 3 หลักการมากที่สุด (ร้อยละ 24.51) รองลงมา คือ ประเภทที่ 6 ความสามารถและทักษะทางกาย (ร้อยละ 23.53) และที่มีน้อยที่สุด คือ ประเภทที่ 5 การคิดสร้างสรรค์ (ร้อยละ 3.60)

ตารางที่ 8 แสดงจำนวน ประเภทเนื้อหาสาระ ที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี ที่วิเคราะห์จาก เนื้อหาในคู่มือครู และแผนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประเภทของเนื้อหาสาระ กลุ่มประสบการณ์	1		2		3		4		5		6		7	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
ทักษะ (ภาษาไทย) (141)	30	21.28	18	12.77	12	8.51	32	22.70	11	7.79	8	5.67	30	21.28
ทักษะ (คณิตศาสตร์) (8)	-	-	-	-	4	50.00	3	37.5	1	12.5	-	-	-	-
สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต(138)	30	21.72	13	9.42	47	34.06	18	13.04	7	5.07	5	3.62	18	13.04
สร้างเสริมลักษณะนิสัย (161)	6	3.72	27	16.77	15	9.32	10	6.21	11	6.83	81	50.31	13	8.07
การงานและพื้นฐานอาชีพ (55)	-	-	2	3.64	6	10.91	8	14.55	3	5.45	31	56.36	5	9.09
ประสบการณ์พิเศษ (24) (วิชาภาษาอังกฤษ)	4	16.67	1	4.17	2	8.33	12	50.00	-	-	2	8.33	3	12.50
ประสบการณ์พิเศษ (55) (วิชางานอาชีพ)	12	21.82	2	3.64	2	3.64	5	9.09	-	-	30	54.54	4	7.27
รวม (582)	80	13.74	63	10.82	88	15.12	88	15.12	33	5.67	157	26.97	73	12.54

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า คู่มือครู และแผนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้เสนอเนื้อหาสาระที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ โดยจำแนกเป็นประเภทเนื้อหาสาระ ดังนี้

กลุ่มทักษะ (ภาษาไทย) มีเนื้อหาสาระประเภทที่ 4 การแก้ปัญหา มากที่สุด (ร้อยละ 22.70) และเนื้อหาสาระที่มีน้อยที่สุด คือ ประเภทที่ 6 ความสามารถและทักษะทางกาย (ร้อยละ 5.67)

กลุ่มทักษะ (คณิตศาสตร์) มีเนื้อหาสาระประเภทที่ 3 หลักการมากที่สุด (ร้อยละ 50.00) และปรากฏเนื้อหาเพียง 3 ประเภท เท่านั้นคือ หลักการ การแก้ปัญหา (ร้อยละ 37.50) และการคิดสร้างสรรค์ (ร้อยละ 12.50)

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต มีเนื้อหาสาระประเภทที่ 3 หลักการมากที่สุด (ร้อยละ 34.06) รองลงมา คือ ประเภทที่ 1 ข้อเท็จจริง (ร้อยละ 21.73) ส่วนประเภทเนื้อหาสาระที่ปรากฏน้อยที่สุด คือ ประเภทที่ 6 ความสามารถและทักษะทางกาย (ร้อยละ 3.62)

กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย มีเนื้อหาสาระประเภทที่ 6 ความสามารถและทักษะทางกายมากที่สุด (ร้อยละ 50.31) รองลงมา คือ เนื้อหาสาระประเภทที่ 2 ความคิดรวบยอด (ร้อยละ 16.77) และที่ปรากฏน้อยที่สุด คือ เนื้อหาสาระประเภทที่ 1 ข้อเท็จจริง (ร้อยละ 3.72)

กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ มีเนื้อหาสาระประเภทที่ 6 ความสามารถและทักษะทางกายมากที่สุด (ร้อยละ 56.36)

กลุ่มประสบการณ์พิเศษ (วิชาภาษาอังกฤษ) มีเนื้อหาสาระประเภทที่ 4 การแก้ปัญหามากที่สุด (ร้อยละ 50.00)

กลุ่มประสบการณ์พิเศษ (งานอาชีพ) มีเนื้อหาสาระประเภทที่ 6 ความสามารถและทักษะทางกายมากที่สุด (ร้อยละ 50.54)

โดยส่วนรวมแล้ว เนื้อหาสาระที่ปรากฏใน คู่มือครู และแผนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี มีจำนวนมากน้อยตามลำดับดังนี้

เนื้อหาสาระ ที่ปรากฏมากที่สุด ความสามารถและทักษะทางกาย (ร้อยละ 26.97)
รองลงได้แก่ หลักการ และการคิดแก้ปัญหา (ร้อยละ 15.12) และน้อยที่สุด คือ
การคิดสร้างสรรค์ (ร้อยละ 5.67)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 แสดงจำนวน ประเภทเนื้อหาสาระ ที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี ที่วิเคราะห์จากเนื้อหาใน คู่มือครู และแผนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ประเภทของเนื้อหาสาระ กลุ่มประสบการณ์	1		2		3		4		5		6		7	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
ทักษะ (ภาษาไทย) (190)	22	11.57	15	7.89	43	22.63	66	34.63	17	8.94	7	3.68	20	10.52
ทักษะ (คณิตศาสตร์) (9)	-	-	-	-	5	55.56	3	33.33	1	11.11	-	-	-	-
สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (107)	32	29.91	9	8.41	35	32.71	14	13.04	-	-	9	8.41	8	7.48
สร้างเสริมลักษณะนิสัย (207)	12	5.80	21	10.14	37	17.87	15	7.25	11	5.32	90	43.48	21	10.14
การงานและพื้นฐานอาชีพ (72)	-	-	1	1.39	-	-	13	13.88	9	14.50	42	58.33	7	9.72
ประสบการณ์พิเศษ (วิชาภาษาอังกฤษ) (22)	4	18.18	3	13.64	1	4.54	14	63.64	-	-	-	-	-	-
ประสบการณ์พิเศษ (วิชางานอาชีพ) (55)	12	21.81	2	3.64	2	3.64	5	9.09	-	-	30	54.55	4	7.27
รวม (N = 662)	82	12.39	51	7.70	123	18.58	130	19.64	38	5.74	178	26.89	60	9.06

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า คู่มือครู และแผนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้เสนอเนื้อหาสาระที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ โดยจำแนกเป็นประเภทของเนื้อหาสาระ ดังนี้

กลุ่มทักษะ (ภาษาไทย) มีเนื้อหาสาระประเภทที่ 4 การแก้ปัญหามากที่สุด (ร้อยละ 34.63) รองลงมา คือ เนื้อหาสาระประเภทที่ 3 หลักการ (ร้อยละ 22.63) และเนื้อหาสาระที่มีน้อยที่สุด คือ เนื้อหาสาระประเภทที่ 6 ความสามารถ และทักษะทางกาย (ร้อยละ 8.94)

กลุ่มทักษะ (คณิตศาสตร์) ปรากฏ เนื้อหาสาระ 3 ประเภท เท่านั้น คือ ประเภทที่ 3 หลักการ (ร้อยละ 55.56) ประเภทที่ 4 การแก้ปัญหา (ร้อยละ 33.33) และประเภทที่ 5 การคิดสร้างสรรค์ (ร้อยละ 11.11)

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต มีเนื้อหาสาระประเภทที่ 3 หลักการ มากที่สุด (ร้อยละ 32.71) รองลงมา คือ เนื้อหาสาระประเภทที่ 1 ข้อเท็จจริง (ร้อยละ 29.11) และที่มีน้อยที่สุด คือ ประเภทที่ 7 เจตคติ และค่านิยม (ร้อยละ 7.48) ส่วนเนื้อหาสาระประเภทที่ 5 การคิดสร้างสรรค์ ไม่ปรากฏเลย

กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย มีเนื้อหาสาระประเภทที่ 6 ความสามารถ และทักษะทางกาย มากที่สุด (ร้อยละ 43.48) รองลงมา คือ ประเภทที่ 3 หลักการ (ร้อยละ 17.87) และที่มีน้อยที่สุด คือ เนื้อหาสาระประเภทที่ 5 การคิดสร้างสรรค์ (ร้อยละ 5.32)

กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ มีเนื้อหาสาระประเภทที่ 6 ความสามารถ และทักษะทางกาย มากที่สุด (ร้อยละ 58.33) รองลงมา คือ ประเภทที่ 4 การแก้ปัญหา (ร้อยละ 13.88) และที่มีน้อยที่สุด คือ ความคิดรวบยอด (ร้อยละ 1.39)

กลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) มีเนื้อหาสาระประเภทที่ 4 การแก้ปัญหามากที่สุด (ร้อยละ 63.64)

กลุ่มประสบการณ์พิเศษ (งานอาชีพ) มีเนื้อหาสาระประเภทที่ 6 ความสามารถ และทักษะทางกายมากที่สุด (ร้อยละ 54.55)

โดยส่วนรวมแล้ว เนื้อหาสาระ ที่ปรากฏมากที่สุด ใน คู่มือครู และแผนการสอนมากที่สุด คือ เนื้อหาสาระประเภทที่ 6 ความสามารถและทักษะทางกาย (ร้อยละ 26.89) รองลงมา คือ ประเภทที่ 4 การแก้ปัญหา (ร้อยละ 19.64) และเนื้อหาสาระที่มีน้อยที่สุด คือ ประเภทที่ 5 การคิดสร้างสรรค์ (ร้อยละ 5.74)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนประเภทเนื้อหาสาระที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี ที่วิเคราะห์จากเนื้อหาในเอกสารหลักสูตร ของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

เอกสารหลักสูตร	ประเภทของเนื้อหาสาระ							รวม
	1	2	3	4	5	6	7	
หลักสูตรประถมศึกษา ป.5-6	27	24	75	53	11	72	44	306
คู่มือครู-แผนการสอน ป.5	80	63	88	88	33	157	73	582
คู่มือครู-แผนการสอน ป.6	82	57	123	130	38	178	60	662
รวม จำนวน	189	138	286	271	82	407	177	1550
รวม ลำดับ	4	6	2	3	7	1	5	

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่า เนื้อหาสาระที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี เป็นเนื้อหาสาระประเภทที่ 6 ความสามารถและทักษะทางกาย มากที่สุด มีความถี่จำนวน 407 ความถี่ รองลงมา ได้แก่ เนื้อหาสาระประเภทที่ 3 หลักการ มีความถี่จำนวน 286 ความถี่ เนื้อหาสาระประเภทที่ 4 การแก้ปัญหา มีความถี่จำนวน 271 ความถี่ ส่วนประเภทเนื้อหา ที่ปรากฏน้อยที่สุด คือ ประเภทที่ 5 การคิดสร้างสรรค์ มีความถี่จำนวน 82 ความถี่

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 แสดงลักษณะความเป็นพลเมืองดี จำแนกตามลักษณะของพฤติกรรมที่พึงมีต่อ ที่วิเคราะห์จากหลักสูตร
ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 คู่มือครู และแผนการสอน ทุกกลุ่ม
ประสบการณ์ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6

ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	หลักสูตรฯ ป.5-6			คู่มือครู-แผนฯป.5			คู่มือครู-แผนฯป.6			รวมแต่ละพฤติกรรม		
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค
1. มีความรับผิดชอบ	1	11	6	8	20	10	2	17	28	11	48	44
2. มีความซื่อสัตย์	2	2	-	3	2	-	5	7	-	10	11	-
3. รักษาระเบียบวินัย	11	5	3	16	9	8	15	5	8	42	19	19
4. มีสติสัมปชัญญะ	15	2	5	22	-	4	32	8	13	69	10	22
5. มีความละเอียดและ เกรงกลัวต่อการประพฤติดี	2	2	-	27	3	5	4	-	-	33	5	5
6. มีความขยันหมั่นเพียร	13	-	-	5	1	11	36	-	6	54	1	17
7. ประหยัด	8	1	8	2	2	-	6	2	26	16	5	34
8. มีน้ำใจเป็นนักกีฬา	-	1	-	12	2	3	3	4	-	15	7	3
9. มีความกล้าหาญและอดทน	2	-	1	18	1	2	8	2	-	28	3	3
10. ใฝ่หาความรู้และความจริง	11	-	1	6	-	3	15	3	3	32	3	7
11. มีค่านิยมที่ถูกต้อง	3	-	1	6	-	-	2	-	4	11	-	5

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	หลักสูตรฯ ป.5-6			คู่มือครู-แผนฯป.5			คู่มือครู-แผนฯป.6			รวมแต่ละพฤติกรรม		
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค
12. ประกอบอาชีพที่สุจริต	7	-	-	27	5	9	12	-	1	46	5	10
13. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	11	1	2	27	5	9	17	-	17	55	6	28
14. กระตือรือร้น และมุ่งมั่นภาคท	2	-	1	-	-	-	1	1	3	3	1	4
15. ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์	7	1	-	4	-	1	4	-	-	15	1	1
16. วางแผนในการทำงาน	10	3	2	11	9	7	21	11	9	42	22	18
17. มีสุขภาพจิตดี	5	-	-	6	1	-	11	2	-	22	3	-
18. รักษาความสะอาด	2	3	1	2	3	3	1	5	8	5	11	12
19. ฟังตนเอง	2	-	-	11	-	-	17	1	-	30	1	-
20. มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย	-	3	-	1	5	-	2	7	1	2	15	1
21. มีความสามัคคี	-	6	1	1	13	5	7	14	5	8	33	11
22. มีความเสียสละและเห็นแก่ส่วนรวม	-	4	2	1	2	5	-	5	-	1	11	8
23. มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	-	2	-	-	7	-	3	3	-	3	12	-
24. มีความเมตตา กรุณา	-	4	-	2	2	1	-	7	-	2	13	1

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	หลักสูตรฯ ป.5-6			คู่มือครู-แผนฯป.5			คู่มือครู-แผนฯป.6			รวมแต่ละพฤติกรรม		
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค
25. มีความกตัญญูทักท้วง	-	1	3	-	4	1	-	2	-	-	7	4
26. เป็นสุภาพชน	1	11	-	3	21	1	6	17	1	10	49	2
27. มีความยุติธรรม	-	1	-	-	7	4	2	4	-	2	12	4
28. ความมีเหตุผล	11	7	1	30	19	20	18	34	27	59	60	48
29. ยอมรับการเปลี่ยนแปลง และรู้จักปรับตัว	9	1	6	8	5	1	12	3	5	29	9	12
30. มีมนุษยสัมพันธ์	-	9	-	3	21	1	3	17	-	6	47	1
31. ท้อถวนและไม่ลงสิ่งเสพติด	1	-	1	1	-	-	2	3	-	4	3	1
32. รู้จักใช้และสงวนรักษาสาธารณสมบัติ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	-	2	4	-	-	8	2	3	-	2	5	12
33. เป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่ดี	7	1	2	1	3	4	1	2	7	9	6	13
34. ตระหนัก สนใจ และมีส่วนร่วมทางการเมือง	-	-	-	-	-	14	-	6	-	-	6	14

ลักษณะความเป็นพลเมืองดี	หลักสูตรฯ ป.5-6			คู่มือครู-แผนฯป.5			คู่มือครู-แผนฯป.6			รวมแต่ละพฤติกรรม		
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค
35. มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์	-	-	8	-	1	9	-	4	4	-	5	21
36. มีความภูมิใจในความเป็นไทย	-	-	20	-	1	31	2	25	-	2	26	51
รวม	143	84	79	239	173	170	273	184	205	655	441	454
รวมทั้งหมด	306			582			662			1550		
ร้อยละ	46.73	27.45	25.81	41.06	29.72	29.20	41.23	27.79	30.96	42.25	28.45	29.29

หมายเหตุ

- ก หมายถึง พฤติกรรมที่พึงมีต่อตนเอง
- ข หมายถึง พฤติกรรมที่พึงมีต่อผู้อื่น
- ค หมายถึง พฤติกรรมที่พึงมีต่อสิ่งแวดล้อม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5-6 และคู่มือครู และแผนการสอน ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 มีเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี ในลักษณะของพฤติกรรมที่พึงมี โดยส่วนรวม ดังนี้

ลักษณะพฤติกรรมที่ปรากฏมากที่สุด คือ พฤติกรรมที่พึงมีต่อตนเอง (ก) มีความถี่จำนวน 655 ความถี่ คิดเป็นร้อยละ 42.25 ของความถี่ทั้งหมด รองลงมา คือ พฤติกรรมที่พึงมีต่อสิ่งแวดล้อม (ค) มีความถี่จำนวน 454 ความถี่ คิดเป็นร้อยละ 29.29 ของความถี่ทั้งหมด และพฤติกรรมที่ปรากฏน้อยที่สุด คือ พฤติกรรมที่พึงมีต่อผู้อื่น (ข) มีความถี่จำนวน 441 ความถี่ คิดเป็นร้อยละ 28.45 ของความถี่ทั้งหมด

เมื่อพิจารณาแยกในแต่ละเอกสารหลักสูตรจะเป็น ดังนี้

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 มีเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี ในแต่ละพฤติกรรมดังนี้ พฤติกรรมที่ปรากฏมากที่สุด คือ พฤติกรรมที่พึงมีต่อตนเอง (ก) มีความถี่จำนวน 143 ความถี่ คิดเป็นร้อยละ 46.73 ของจำนวนความถี่ในหลักสูตร รองลงมา คือ พฤติกรรมที่พึงมีต่อผู้อื่น (ข) มีความถี่จำนวน 84 ความถี่ คิดเป็นร้อยละ 27.45 ของจำนวนความถี่ในหลักสูตร และพฤติกรรมที่ปรากฏน้อยที่สุดในกลุ่มนี้ คือ พฤติกรรมที่พึงมีต่อสิ่งแวดล้อม (ค) มีความถี่จำนวน 79 ความถี่ คิดเป็นร้อยละ 25.81 ของจำนวนความถี่ในหลักสูตร

คู่มือครู และแผนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทุกกลุ่มประสบการณ์ มีเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี ในแต่ละพฤติกรรม พฤติกรรมที่ปรากฏมากที่สุด คือ พฤติกรรมที่พึงมีต่อตนเอง (ก) มีความถี่จำนวน 239 ความถี่ คิดเป็นร้อยละ 41.06 ของความถี่ทั้งหมดใน คู่มือครู และแผนการสอน ชั้น ป.5 รองลงมา คือ พฤติกรรมที่พึงมีต่อผู้อื่น (ข) มีความถี่จำนวน 173 ความถี่ คิดเป็นร้อยละ 29.72 ของความถี่ใน คู่มือครู และแผนการสอน ส่วนพฤติกรรมที่ปรากฏน้อยที่สุดใน คู่มือครู และแผนการสอนของชั้นนี้ คือ พฤติกรรมที่พึงมีต่อผู้อื่น (ค) มีความถี่จำนวน 170 ความถี่ คิดเป็นร้อยละ 29.20 ของจำนวนความถี่ในคู่มือครู และแผนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คู่มือครู และแผนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี ในแต่ละพฤติกรรมดังนี้ พฤติกรรมที่ปรากฏมากที่สุด คือ พฤติกรรมที่พึงมีต่อตนเอง (ก) มีความถี่จำนวน 273 ความถี่ คิดเป็นร้อยละ 41.23 ของจำนวนความถี่ทั้งหมด ในคู่มือครู และแผนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 รองลงมา คือ พฤติกรรมที่พึงมีต่อสิ่งแวดล้อม (ค) มีความถี่จำนวน 205 ความถี่ คิดเป็นร้อยละ 30.96 ของจำนวนความถี่ทั้งหมดใน คู่มือครู และแผนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนพฤติกรรมที่ปรากฏน้อยที่สุด คือ พฤติกรรมที่พึงมีต่อผู้อื่น (ข) มีความถี่จำนวน 184 ความถี่ คิดเป็นร้อยละ 27.79 ของจำนวนความถี่ทั้งหมดใน คู่มือครู และแผนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

และเมื่อพิจารณาแยกในแต่ละลักษณะความเป็นพลเมืองดี โดยเลือกเอาเฉพาะลักษณะที่ปรากฏมากที่สุด ตามลำดับ (ถือเอาลำดับที่ปรากฏในตารางที่ 6) จะปรากฏพฤติกรรมที่พึงมีดังนี้

ลำดับที่ 1 ความมีเหตุผล เป็นพฤติกรรมที่พึงมีต่อผู้อื่น (ข) มากที่สุด โดยมีความถี่จำนวน 60 ความถี่ (ดูในช่องรวมแต่ละพฤติกรรม) รองลงมา คือ พฤติกรรมที่พึงมีต่อตนเอง (ก) มีจำนวนความถี่ 59 ความถี่ และพฤติกรรมที่มีน้อยที่สุด คือ พฤติกรรมที่พึงมีต่อสิ่งแวดล้อม (ค) มีความถี่จำนวน 48 ความถี่

ลำดับที่ 2 มีความรับผิดชอบ เป็นพฤติกรรมที่พึงมีต่อผู้อื่น (ข) มากที่สุด โดยมีความถี่จำนวน 48 ความถี่ รองลงมา คือ พฤติกรรมที่พึงมีต่อสิ่งแวดล้อม (ค) มีจำนวนความถี่ 44 ความถี่ และพฤติกรรมที่มีน้อยที่สุด คือ พฤติกรรมที่พึงมีต่อตนเอง (ก) มีความถี่จำนวน 11 ความถี่

ลำดับที่ 3 มีสติสัมปชัญญะ เป็นพฤติกรรมที่พึงมีต่อตนเอง (ก) มากที่สุด โดยมีความถี่จำนวน 69 ความถี่ รองลงมา คือ พฤติกรรมที่พึงมีต่อสิ่งแวดล้อม (ค) มีจำนวนความถี่ 22 ความถี่ และพฤติกรรมที่มีน้อยที่สุด คือ พฤติกรรมที่พึงมีต่อผู้อื่น (ข) มีเพียง 10 ความถี่ เท่านั้น

ลำดับที่ 4 มีความขยันหมั่นเพียร เป็นพฤติกรรมที่พึงมีต่อตนเอง (ก) มากที่สุด มีจำนวน 54 ความถี่ รองลงมา คือ พฤติกรรมที่พึงมีต่อสิ่งแวดล้อม (ค) มีจำนวน

ความดี 17 ความดี และพฤติกรรมที่มีน้อยที่สุดในลักษณะนี้ คือ พฤติกรรมที่พึงมีต่อผู้อื่น (ค) มีจำนวนความดีเพียง 1 ความดี เท่านั้น

ลำดับที่ 5 มีความศรัทธาเริ่มสร้างสรรค์ เป็นพฤติกรรมที่พึงมีต่อตนเอง (ก) มากที่สุด โดยมีความดีจำนวน 55 ความดี รองลงมา คือ พฤติกรรมที่พึงมีต่อสิ่งแวดล้อม (ค) มีความดีจำนวน 28 ความดี และพฤติกรรมที่มีน้อยที่สุด คือ พฤติกรรมที่พึงมีต่อผู้อื่น (ข) มีความดีจำนวน 6 ความดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 แสดงประเภทของพฤติกรรมที่พึงมีต่อ ของลักษณะความเป็นพลเมืองดี ที่วิเคราะห์จากหลักสูตร คู่มือครู และแผนการสอน ในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5-6

เอกสารหลักสูตร	ทักษะ			สปช.			สสน.			การงานฯ			ป.พิเศษ			รวมทั้งหมด		
	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค	ก	ข	ค
1. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ระดับชั้น ป.5-6	35	11	4	34	23	36	31	27	14	21	2	9	22	21	16	143	84	79
2. คู่มือครู และแผนการสอนชั้นป.5	62	45	42	55	35	43	89	48	24	11	6	38	22	39	18	239	173	170
3. คู่มือครู และแผนการสอนชั้นป.6	73	63	63	33	29	45	119	47	41	20	14	38	28	31	18	273	184	205
รวม	170	190	109	122	87	129	239	122	79	52	22	85	72	91	52	655	441	454
	398			338			440			159			215			1550		
ร้อยละ	42.71	29.89	27.33	36.09	25.93	33.16	54.31	27.72	17.95	32.70	13.83	53.45	33.43	42.32	24.18	42.25	28.45	29.29

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 12 แสดงว่า หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และ คู่มือครู และแผนการสอน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 มีเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะ ความเป็นพลเมืองดี ดังนี้

1. ในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 มีเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดีในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ เป็นแต่ละพฤติกรรม ที่พึงมี ดังนี้

กลุ่มทักษะ มีพฤติกรรมที่พึงมีต่อตนเอง (ก) มากที่สุด (35 ความดี)

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต มีพฤติกรรมที่พึงมีต่อสิ่งแวดล้อม (ค) มากที่สุด (36 ความดี)

กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย มีพฤติกรรมที่พึงมีต่อตนเอง (ก) มากที่สุด (31 ความดี)

กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ มีพฤติกรรมที่พึงมีต่อตนเอง (ก) มากที่สุด (21 ความดี)

กลุ่มประสบการณ์พิเศษ มีพฤติกรรมที่พึงมีต่อตนเอง (ก) มากที่สุด (22 ความดี)

เมื่อรวมทุกกลุ่มประสบการณ์แล้ว ปรากฏว่า พฤติกรรมที่พึงมีต่อตนเอง (ก) ปรากฏมากที่สุด (143 ความดี)

2. ในคู่มือครู และแผนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีเนื้อหาที่บ่งบอก ลักษณะความเป็นพลเมืองดี ดังนี้

กลุ่มทักษะ มีพฤติกรรมที่พึงมีต่อตนเอง (ก) มากที่สุด (62 ความดี)

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต มีพฤติกรรมที่พึงมีต่อตนเอง (ก) มากที่สุด (55 ความดี)

กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย มีพฤติกรรมที่พึงมีต่อตนเอง (ก) มากที่สุด (89 ความดี)

กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ มีพฤติกรรมที่พึงมีต่อผู้อื่น (ค) มากที่สุด (38 ความถี่)

กลุ่มประสบการณ์พิเศษ มีพฤติกรรมที่พึงมีต่อผู้อื่น (ข) มากที่สุด (39 ความถี่)

เมื่อรวมทุกกลุ่มประสบการณ์แล้ว ปรากฏว่า ในคู่มือครู และแผนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมือง เป็นพฤติกรรมที่พึงมีต่อตนเอง (ก) มากที่สุด (239 ความถี่)

3. ในคู่มือครู และแผนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี ดังนี้

กลุ่มทักษะ มีพฤติกรรมที่พึงมีต่อตนเอง (ก) มากที่สุด (73 ความถี่)

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต มีพฤติกรรมที่พึงมีต่อสิ่งแวดล้อม (ค) มากที่สุด (45 ความถี่)

กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย มีพฤติกรรมที่พึงมีต่อตนเอง (ก) มากที่สุด (119 ความถี่)

กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ มีพฤติกรรมที่พึงมีต่อสิ่งแวดล้อม (ค) มากที่สุด (38 ความถี่)

กลุ่มประสบการณ์พิเศษ มีพฤติกรรมที่พึงมีต่อตนเอง (ก) มากที่สุด (28 ความถี่)

เมื่อรวมทุกกลุ่มประสบการณ์แล้ว ปรากฏว่า ในคู่มือครู และแผนการสอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีเนื้อหาที่บ่งบอกลักษณะความเป็นพลเมืองดี เป็นพฤติกรรมที่พึงมีต่อตนเอง (ก) มากที่สุด (273 ความถี่)

เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ทุกเอกสารหลักสูตรในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ จะปรากฏลักษณะความเป็นพลเมืองดี ในแต่ละพฤติกรรมที่พึงมีต่อ ดังนี้

กลุ่มทักษะ มีพฤติกรรมที่พึงมีต่อตนเอง (ก) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.71 ของกลุ่มทักษะ

กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต มีพฤติกรรมที่พึงมีต่อสิ่งแวดล้อม (ค) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.16 ของกลุ่ม

กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย มีพฤติกรรมที่พึงมีต่อตนเอง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.31 ของกลุ่ม

กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ มีพฤติกรรมที่พึงมีต่อสิ่งแวดล้อม (ค) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.45 ของกลุ่ม

กลุ่มประสบการณ์พิเศษ มีพฤติกรรมที่พึงมีต่อผู้อื่น (ข) มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.32 ของกลุ่ม

สรุปจำนวนพฤติกรรมที่พึงมี จากแหล่งข้อมูลทั้งหมด จำนวนทั้งสิ้น 1550 ความถี่ จำแนกเป็นแต่ละพฤติกรรม และเรียงลำดับได้ดังนี้

1. พฤติกรรมที่พึงมีต่อตนเอง (ก) มี 655 ความถี่ คิดเป็นร้อยละ 42.45 ของจำนวนความถี่ทั้งหมด
2. พฤติกรรมที่พึงมีต่อสิ่งแวดล้อม (ค) มี 454 ความถี่ คิดเป็นร้อยละ 29.29 ของจำนวนความถี่ทั้งหมด
3. พฤติกรรมที่พึงมีต่อผู้อื่น (ข) มี 441 ความถี่ คิดเป็นร้อยละ 28.45 ของความถี่ทั้งหมด

และจำแนกตามกลุ่มประสบการณ์ ได้ดังนี้

1. กลุ่มทักษะ จำนวน 398 ความถี่ คิดเป็นร้อยละ 25.67
2. กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต จำนวน 338 ความถี่ คิดเป็นร้อยละ 21.80
3. กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย จำนวน 440 ความถี่ คิดเป็นร้อยละ 28.38
4. กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำนวน 159 ความถี่ คิดเป็นร้อยละ 10.25
5. กลุ่มประสบการณ์พิเศษ จำนวน 215 ความถี่ คิดเป็นร้อยละ 13.87